

گزارش

کنفرانس بین المللی "مروری بر استقلال و اصلاحات امانی"

منعقدۀ ۱۹ اکتوبر ۲۰۱۹ / هالند

فدراسیون سازمان های پناهندگان افغان در اروپا (فارو) بدنبال تدویر کنفرانس های سالانه خویش، اینک بمناسبت صد سالگی استرداد استقلال افغانستان، کنفرانس بین المللی را زیر عنوان " مروری بر استقلال و اصلاحات امانی " بتاريخ نهم اکتوبر، در شهر لایدن هالند برگزار نمود.

درین کنفرانس حدود یکصد و چهل نفر از دانشمندان، متخصصین و فرهنگیان از سرتاسر اروپا اشتراک نموده بودند. این کنفرانس در فضای علمی و اکادمیک دایر گردید و سخنرانان هر کدام نتایج تحقیقات و مطالعات شانرا برای مخاطبین ارائه کردند.

بخش اول :

مراسم افتتاحیه بوسیله لونا ولی رئیسه فدراسیون

بانو لونا ولی رئیسه فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا (FAROE) کنفرانس را با بیانیۀ افتتاحیه‌شان، رسماً افتتاح نمودند. در آغاز از تشریف آوری اشتراک کنندگان از کشورهای مختلف اروپایی، ابراز سپاسگذاری و امتنان نموده و بدنبال آن، از استرداد استقلال در دوره امانی یادآوری کرده و متعاقباً روی برخی از اصلاحات بخصوص ریفرم های بنیادین در مورد زنان و ملکه ثریا و همراهان شان، ابراز نظر نموده و اصلاحات انجام شده در آن دوره را بطور فشرده یادآوری کردند. رئیسه فدراسیون از حضار تقاضا کردند تا همه ما در غنا و نتایج کنفرانس، در بخش پرسش ها و پاسخ ها، سهمگیری نمایند تا این کنفرانس علمی به نتایج ثمربخش نایل آید.

بخش دوم:

فلم، سخنرانی ها و پرزنتیشن

۱ . نمایش فلم و مصاحبه شاهدخت هندیه دافغانستان دختر شاه امان الله خان

مصاحبه ای که با شاهدخت هندیه د افغانستان صورت پذیرفته بود، فلم مصاحبه بروی پرده برای حضار بنمایش در آمد و مورد استقبال قرار گرفت. ایشان ابتدا از اینکه هنوز در قید حیات هستند تا بتوانند این روز تاریخی را به همه مردم افغانستان مخصوصاً دانشمندانی که در کنفرانس حضور دارند را تبریک بگویند ابراز خوشحالی نموده و این روز تاریخی را به همه تبریک گفتند و سپس به سوالات مطرح شده جواب داده و به نقل قول از شاه امان الله خان گفتند که تفنگ و اسلحه را کنار بگذارید و قلم در دست بگیرید چرا که یک مملکت بیسواد هیچ وقت آزاد شده نمی تواند.

ایشان در پایان مصاحبه اظهار داشتند "آمدن به افغانستان (آمدن قشون خارجی ها) آسان است ولی ماندن و بودن به افغانستان کار ناممکن. هیچ کس نمیتواند به افغانستان بماند. همیشه ملت افغانستان قوی بوده است. از قرن های پیش مردم افغانستان همیشه جرأت داشتند و همه مانند پدر من با جرأت بودند."

۲. داکتر کریم غروال : دانشمند و سیاستمدار مقیم اطریش

عنوان سخنرانی : استقلال و بررسی مختصر چهار دهه اخیر

داکتر غروال، در ابتدا نظرش را در مورد استقلال ارائه کرده و بعداً به کالبد شگافی چهار دهه پرداخته و مسایل مربوط به صلح و جنگ، انتخابات و ناامیدی های مردم در مورد آینده، سخنرانی نمودند.

اضافه کردند که ما در شرایطی از استقلال سخن میگوییم که در کشور ما جنگ و مداخله خارجی جریان دارد و جنگ چهل ساله هنوز هم مانند گذشته با تمام قوت خود ادامه دارد.

۳. داکتر حنان روستایی : دانشمند و نویسنده، مقیم آلمان

عنوان سخنرانی : استقلال و فقر زدایی

داکتر روستایی در ابتدا نتایج تحقیقات شانرا در مورد علل فقر در افغانستان و گراف های رو به تزاید است فقر درین هجده سال پسین را مورد بررسی قرار دادند. امکانات خوابیده اقتصادی، دولت فاسد و بیکاره، غارت و چپاول، حیف و میل شدن کمک های خارجی .... رفتن زیر خط فقر ۷۰ درصدی مردم را فراهم ساخته است.

در سطح جهان جهان یک میلیارد انسان زیر فقر زندگی میکنند و ۲/۱ میلیارد انسان کمتر از دو دالر نزدیک فقر و در مجموع نصف جمعیت جهان زیر خطر فقر یا نزدیک خط فقر زندگی میکنند که سه میلیارد انسان میگردد، در آسیا سطح فقر بسیار گسترده و در افریقا شدت فقر بیشتر است. اما سوال اساسی اینست که چرا چنین است؟

رابطه استقلال و فقر، موضوع اساسی سخنرانی را تشکیل میدهد. ایشان اضافه کردند که استقلال پاد زهر فقر است، اینکه چرا دوره امانی و ریفرمهای مترقی اش بوسیله استعمار و ابادی داخلی نابود گردید، درس بزرگی است که نسل های امروز می توانند هر نوع رفاه اجتماعی را با استقلال و آزادی بطور مرتبط، مورد مطالعه قرار بدهند.

۴. مسعود قانع : شاعر و نویسنده، مقیم آلمان

عنوان سخنرانی:

خاطراتی از محمد ولی خان دروازی وزیر خارجه و کفیل سلطنت در دوره امانی

استاد قانع که نواسه محمد ولی خان دروازی است، در ابتدا در مورد شجره خانوادگی، معلومات ارائه کرده و بدنبال آن در مورد فعالیت محمد ولی خان دروازی و سفرها او به کشورهای مختلف جهان برای برسمیت شناختن استقلال افغانستان و تحکیم روابط بین المللی او اشاره نمودند و یک خاطره از محاکمه نمودن محمد ولی خان در زمان نادر خان بیان داشت که در جریان محاکمه گفته بود که " محمد ولی خان نه تنها مسولیت همه کارهای که در زمان امان اله خان را انجام داده بود بر عهده گرفت بلکه مسولیت همه کارهای امان الله خان را نیز بر عهده گرفت " سپس به چندین پیامی که شاه امان الله برای نادر خان در مورد آزادی محمد ولی خان به کابل مخابره و تقاضا نموده بود و نادر خان به آن توجه نکرد اشاره نمود

در مورد اعدام محمد ولی خان نیز سخنانی ارائه داشته، و در اخیر نیز نظراتش را در مورد استقلال و آزادی در بُعد فلسفی و سیاسی ارائه کردند، در رابطه با استقلال و حق آزادی طبیعی انسانهای که از بطن مادر با ارزش مساوی انسانی زاده میشود اما این دولتهاست که در رابطه با حقوق خلقها قرار میگیرند و محدودیت ایجاد میکنند و در خصوص افغانستان این مشکل را که حقوق جمعی مردم امروز توسط دو دسته بزرگ اجتماعی به گرو گان گرفته شده اشاره کوتاهی نمود. در رابطه با مشکلات دوره پایانی شاه امان الله توطئه های درون خانواده سلطنتی و مداخلات رهبران مذهبی آن دوره را نیز از مواردی نام برد که نباید فراموش گردد.

۵. استاد اکبر زمین ، حقوقدان و نویسنده، مقیم فرانسه

عنوان سخنرانی : بررسی حقوقی استقلال

استاد زمین به حیث یک دانشمند علم حقوق، تحقیقات خود را در مورد استقلال، بر محور مباحث حقوقی ارائه کردند. در آغاز در مورد ترمولوژی و میثاق های بین المللی سخن گفته و تعارف گوناگون استقلال، آزادی، خود مختاری، .... را ارائه داشتند. استاد زمین اضافه کردند که تعریف استقلال از لحاظ حقوق بین الدول در قرن بیستم و قرن بیست و یکم تفاوت دارد و هرکدام را مورد بررسی اختصاصی قرار دادند.

۶. پوهاند توردیفیل میمنگی، دانشمند و نویسنده مقیم دنمارک

عنوان سخنرانی : آزادی در اسارت استقلال

استاد میمنگی در مورد استقلال و آزادی، بحثش را آغاز کردند. "ما وقتی از صد سالگی استقلال صحبت میکنیم باید ببینیم که دو مفهوم زمان و مکان و استقلال در کشور خود چیزی داشته ایم و استقلال در چه شرایطی پدید آمد و پدیده هایی که ما به آن ضرورت داریم راهی را باید رفت که در اشتباه نباشیم ، نهضت مشروطیت و کسب استقلال پایه تحولاتی را باید ایجاد نماید و حاصلی که تحول زندگی انسانها گردد پایداری اش را تضمین میکند و نه محکوم به شکست میگردد، وقتی صحبت از قهرمانان میشود گاهی قهرمانان اصلی که مردم هستند فراموش میگردد."

در مورد عوامل سقوط دولت امانی و سایر مطالب سخنرانی نموده و محراق بحث اش را در مورد نقش استعمار و استبداد داخلی و نابود شدن استقلال و عدالتخواهی ادامه دادند و امیدواری نمود که چنین گردهماییهای بتواند بروشنی اندازی بر همه انواع اسارتها در محراق گفتگوها خود قرار دهند.

۷. داکتر صفی وهاب، دانشمند طبی و موسیقی دان، مقیم آلمان

عنوان پرزنتیشن : روانشناسی و استقلال

داکتر وهاب با صدای هنرمندانه، پرزنتیشن خود را ارائه داشتند. در مورد اسقلال و آزادی و نقش آن در زندگی اجتماعی و زندگی فردی، سخنان عالمانه ای را در میان گذاشتند. در باره قدرت کلمات، تصاویر، اشیا، تفکرات ، احساسات ... بشکل بسیار زیبا و تأثیر گذار، بحث اش را ادامه دادند.

خلاصه گفتارش را می توان اینگونه فشرده ساخت:
فردی که خودش بلحاظ فکری و احساسی در درون خود مستقل و آزاد نباشد، با آنکه به آزادی و استقلال باور داشته باشد، همیشه در بند میباشد.

بخش سوم
پرسش های حضار و پاسخها بوسیله سخنرانان

این بخش با سخنرانی کوتاه داکتر عزیز گردیزی دانشمند گرانمایه آغاز گردید. حضار در فضای آزاد و دموکراتیک پرسش ها و بحث های کوتاه شانرا ارائه داشتند و گردانندگان با نوشتن نامهای پرسشگران و مشخص کردن پاسخگو، برنامه پرسش و پاسخ را بطرز عالی و ثمربخش برگزار نمودند. آقای راتب فقیری به پرسشهایی که به فارو مربوط میشد، پاسخ ارائه میکردند.

بخش چهارم

اهدای تحسین نامه برای هنرمندان هرات

گرداننده: آقای علی دلیری

هنرمندان هر کدام شان با بیوگرافی و کارنامه های هنری شان، بوسیله یک پرزنتیشن برای حضار معرفی گردید و از طرف حضار نیز مورد تحسین و استقبال گرم قرار گرفتند.

این هنرمندان مربوط دو نهاد هنری بودند که در هرات فعالیت دارند:

نُه نفر مربوط به نهاد "اشته خاشد"

سه نفر مربوط به سریال زبان زرگری

هنرمندانی که از طرف فارو برای شان تحسین نامه تقدیم گردید :

۱. محترم عبدالرشید عظیمی

۲. خانم فاطمه حسینی

۳. محترم فیروز ملایکه

۴. محترم علی یعقوبی

۵. محترم مصطفی اعتمادی

۶. محترم عبدالقدیر عرب زاده

۷. محترم محبوب بهنام

۸. محترم سیدآقا ساین

۹. محترم حسن رحمتی

۱۰. خانم سمیه رسولی (فرشته)

۱۱. محترم حبیب الله فراهی

۱۲. محترم احمد ضرابی

بخش پنجم تصویب قطعنامه

قطعنامه، بر اساس مطالبی که در سخنرانی‌ها، پرسش‌ها و پاسخ‌ها، پیشکش کنفرانس شده بود تهیه و تصویب گردید. "بهترین راه برای تجلیل از استقلال ۱۹۱۹-۱۹۲۹ و اصلاحات امانی ادای نقش فعال در جهت آغاز و یا تقویت کوشش‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی میباشد که در داخل و خارج از افغانستان برای رسیدن به استقلال واقعی و ترقی افغانستان براه انداخته میشوند. مساعی ما ولو کوچک هم باشند، بخشی از مساعی مردم افغانستان در این راستا بوده و ارزشمند خواهد بود." قطعنامه کامل کنفرانس را در سایت فارو مشاهده کرده می‌توانید.

بخش ششم شعر و موسیقی گردانندگان: بانو تانیا عاکفی و مسکا فرهود

این بخش برنامه با اجرای چند آهنگ بوسیله صفی وهاب آغاز گردید. صفی وهاب یکی از هنرمندان خوش آواز موسیقی افغانستان در غربت است که از بیست سال بدین سو در کنفرانس‌های فارو آواز می‌خواند. شاعرانی که درین شب اشعار شانرا بخوانش گرفتند:

۱. بانو صالحه وهاب
۲. مسعود قانع
۳. نجیب روشن
۴. انجنیر لیاقت لعلی
۵. استاد مدد
۶. تانیا عاکفی
۷. مسکا فرهود

بخش هفتم

اهدای کتاب به سخنرانان

اهدا کننده : انجنیر احمد شیرزاد

انجنیر احمد شیرزاد کتابی که از ترکیب مقالات کنفرانس فارو در ۲۰۱۸ تهیه شده بود، برای سخنرانان اهدا نمود. این کنفرانس زیر نام : " جهانی شدن، امنیت و مهاجرت در افغانستان " در هالند تدویر یافته بود.

ابرزاز سپاس و امتنان

- ۱ . آقای بهرام آزاد / فیلمبرداری و عکاسی
- ۲ . آقای یاری / تزئین سالون
- ۳ . انجنیر احمد شیرزاد / تخنیک
- ۴ . آقای دلیری / کمپیوتر و سایر زحمات
- ۵ . بانو میترا دلیری / گزارش نویسی بزبان هالندی

پایان گزارش

کمیته فرهنگی فارو
۲۵ اکتوبر ۲۰۱۹ / هالند